

Seria de autor

•

AURELIU BUSUIOC

CARTIER POPULAR

AURELIU BUSUIOC

LĂTRÂND LA LUNĂ

AURELIU BUSUIOC (1928, Cobâlca, azi Codreanca, județul Orhei – 2012, Chișinău), scriitor român. Își ia bacalaureatul la Colegiul „C. Diaconovici-Loga” din Timișoara. Urmează Școala Militară de Ofițeri Activi de Transmisiuni din Sibiu, pe care, în timpul examenelor de absolvire (1949), o părăsește, pentru a se alătura familiei, obligată de autoritățile sovietice de ocupație să se „repatrieze”. Se află în lagărul sovietic de filtrare de la Sighet (1949-1950). Este depanator-radio la un atelier din Chișinău, student la Institutul Pedagogic din Chișinău, apoi redactor la Editura de Stat. În 1955 debutează editorial cu placheta de poezii umoristice *Prafuri amare* și cu cartea pentru copii *La pădure*. Lucrează în presa timpului. Îi apar volumele de versuri *Piatra de încercare*, *Firicel de floare rară*, *Dor*, *Poezii*. În 1966 publică romanul *Singur în fața dragostei*. În 1969, la Teatrul *Luceafărul* din Chișinău îi este montată piesa *Radu Ștefan, întâiul și ultimul*, interzisă de autorități după câteva reprezentații. În 1973 îi apare romanul *Unchiul din Paris*, tradus peste un an în rusă, germană (trei ediții), slovacă, bulgară ș.a. În 1986 îi apare romanul *Local – ploie de scurtă durată*. În 1996 i se decernează Premiul Național. Publică romanele *Lătrând la lună* (1997), *Pactizând cu diavolul* (1999), *Spune-mi Gioni* (2003), *Hronicul Găinarilor* (2006, 2012), *Și a fost noapte ...* (2012).

„Realitatea de după 1989, lumea schimbată, problemele ei fac obiectul meditațiilor șoricarului. Ironia este tot la ea acasă, dar nu mai e atât de mușcătoare. Se pare că romanul *Lătrând la lună* marchează momentul reintrării scriitorului în ritmul narațiunii românești, care, asemenea unui mecanism, are nevoie de un nou rodaj pentru a fi performant.”

Maria ȘLEAHTIȚCHI

CARTIER POPULAR

Aureliu Busuioc

Lătrând la lună

Roman

Ediția a II-a

CARTIER

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.
Tel./fax: 022 24 05 87, tel.: 022 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md
Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.
Tel./fax: 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md
Cartier & Roman LLC, Fort Lauderdale, SUA. E-mail: usa@cartier.md
Suport juridic: Casa de Avocatură *EuroLegal*
www.cartier.md

*Cărțile CARTIER pot fi procurate în toate librăriile bune
din România și Republica Moldova.*

Cartier eBooks pot fi procurate pe iBookstore și pe www.cartier.md

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.
E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00.
E-mail: librariadinhol@cartier.md

Librăria 9, str. Pușkin, nr. 9, Chișinău. Tel.: 022 22 37 83. E-mail: libraria9@cartier.md

Comenzi CARTEA PRIN POȘTĂ

CODEX 2000, Str. Toamnei, nr. 24, sectorul 2, 020712 București, România
Tel./fax: (021) 210.80.51
E-mail: romania@cartier.md
www.cartier.md

Taxele poștale sunt suportate de editură. Plata se face prin ramburs, la primirea coletului.

Colecția *Cartier Popular* este coordonată de Gheorghe Erizanu

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Valentin Gușu

Coperta seriei: Vitalie Coroban

Coperta: Vitalie Coroban

Design/tehnoredactare: Mircea Cojocaru

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Combinatul Poligrafic (nr. 21169)

Aureliu BUSUIOC

LĂTRÂND LA LUNĂ

Ediția a II-a, noiembrie 2012.

Ediția I, Ed. Arc, Ch., 1997.

© 2012, Editura Cartier, pentru prezenta ediție. Toate drepturile rezervate.
Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
Busuioc, Aureliu.

Lătrând la lună/Aureliu Busuioc; cop.: Vitalie Coroban. – Ed. a 2-a. – Ch.: Cartier, 2012
(Combinatul Poligr.). – 176 p. – (Colecția „Cartier popular”).

1200 ex.

ISBN 978-9975-79-796-2.

821.135.1(478)-31

B 96

*Pentru nepoțica Sanda,
prietena lui Enrique,
am scris cu dragoste această carte*

NOTA EDITORULUI

Cu deosebită plăcere, dar și cu serioase îndoieli pun la dispoziția publicului cititor volumașul de față.

Cu deosebită plăcere, pentru că pe mine personal lectura acestor pagini m-a amuzat, ca să nu zic că m-a cucerit.

Cu serioase îndoieli, pentru că...

Pentru că... De ce?...

Îmi vine greu să dau un răspuns scurt și cuprinzător, fără a face un mic istoric al împrejurărilor în care am devenit proprietarul manuscrisului pe care acum îl țineți în mână tras la tipar.

Mi-a fost înmânat ca o curiozitate de către un mare filolog de-al nostru, astăzi plecat într-o țară străină, capabilă să-i ofere condițiile de muncă pe care noi nu suntem în stare (sau nu vrem!) să i le creăm.

„E un jurnal intim al șoricarului meu”, mi-a spus.

„Al cui?!!”

„Al câinelui meu de vânătoare. Șoricar. Unii îi mai zic «taxa». Vine de la germanul «Dachshund», unde acest «D» dur sună ca un «T».”

„Bine, dar eu...”

„Te înțeleg. Și, cu toate acestea, e vorba anume de însemnările lui. Ale șoricarului.”

Ca să nu înșir aici un dialog lung, demn de o piesă din teatrul absurdului, savantul, în urma unui concurs de împrejurări, descrie în carte, de altfel, a intrat în posesia jurnalului și a hotărât să-l traducă. Ca urmare a unor alte împrejurări, nu a mai putut realiza cea de a doua etapă, adică publicarea.

— Înțelegi, nu am afirmat niciodată în viața mea lucruri pe care nu le-aș fi putut demonstra cu probe. În cazul defață – nule am. Am convenit să citesc manuscrisul și, în caz că m-ar aranja, să-l public. Păstrând însă anonimatul celui care mi l-a remis. Respect cu sfințenie dorința prietenului (a fost un grozav bon vivant, care, spre deosebire de mulți dintre noi, a mai făcut și ceva treabă prin știință! E un mare păcat că l-am pierdut!) și îl notez ca traducător cu pseudonimul – porecla pe care i-a dat-o șoricarul Enrique – „Grăsanul”.

Cât privește compartimentul de care ar fi trebuit să țină cartea – ficțiune sau realism socialist –, las rezolvarea dilemei la latitudinea marelui public cititor..

Împărțirea lucrării în capitole aparține traducătorului, micile (și, probabil, nu prea grozave!) adnotări sub fiecare capitol sunt „opera” editorului.

CAPITOLUL ÎNTÂI,

în care autorul schițează anumite direcții pe care nu le urmează, pune unele probleme pe care nu le rezolvă și polemizează cu propria-i persoană

Își miorlăia mai zilele trecute Grăsanul, stăpânul meu (așa crede el!), entuziasmul în fața unui prieten:

— Ah, domnule, nici nu-ți imaginezi ce fericire, ce mai satisfacție morală să știi că ai lângă tine timp de șaisprezece-optsprezece ani un copil de doi-trei anișori! Pentru că ăsta-i nivelul maxim de intelect la care poate ajunge un câine de rasă, în speță șoricarul de la picioarele mele. Îți închipui? Vreme de douăzeci de ani, unul și același bebeluș, care nu crește, nu-ți cere bani de femei, nu te îmbată cu apă rece, cu toate bătăile de cap la schimbarea pampersilor, da! dar inocent și pur, sincer până la prostie și devotat până la jertfă! Ah, amice, uite-l cum ne ascultă, înțelege că vorbim despre dânsul, deși nu pricepe nicio pleasă, dar nu în asta oare constă și farmecul? E tipul de interlocutor ideal: nu te contrazice niciodată, nu-ți vine cu ideile lui idioate, un adevărat balsam pentru suflet și, de ce n-am recunoaște-o, pentru orgoliu...

Și toată brambureala asta de față cu mine!

Ce-i drept, pe Grăsanul, când își dă în petic, nu-l oprești cu una, cu două, jumătate din vorbele pe care le spune sunt aiureli și nu-l învață minte nici cele mai

stupide situații în care-l bagă patima asta a lui de a se asculta cuvântând. Deunăzi la piață, când l-a izbit absolut întâmplător un african spilcuit cu imediatul „I'm sorry!”, n-a găsit nimic mai bun decât să apeleze la mulțime: „Priviți, oameni buni, s-a umplut țara de țigani!”, la care i s-a replicat în cea mai perfectă românească: „Sir, țigan păreți dumneavoastră, eu sunt ceva mai bronzat!”

Și după toate astea să-și permită asemenea tiradă în prezența mea!

Am simțit o nevoie acută să mă piș pe papucii lui, dar m-a oprit gândul că aș putea s-o supăr pe Doamna Tincuța, e o ființă prea nobilă ca să-i spurc casa.

M-am mulțumit să mă retrag în camera Sandei, acum umblă la școală și dă mai rar pe la noi, dar buna dispoziție se dusese naibii și n-am putut adormi lungă vreme.

Auzi tu! Intellectul unui copil de doi-trei ani!

Dar unde-ai văzut tu, academicianule, pui de om la trei ani să se bage ca un nebun în vizuina unui vulpoi trecut prin toată școala vieții, cu dinții ca niște brice (mai uită-te o dată la patul armei, dacă ai uitat!), și să ți-l ofere ca pe tavă? (Nu l-ai luat nici din cinci focuri, dar asta-i problema ta!) Unde ai văzut tu bebeluș de trei ani să-ți audă pisica de pe acoperiș prin șapte etaje, câte avem deasupra? Sau să-ți simtă friptura arsă de la etajul întâi?... Bine, zici tu, toate astea țin de perfecțiunea naturală a simțurilor și de instinct, bine, fie! Dar unde-ai văzut tu, să mi-l arăți! copil de trei ani care să te tragă de pantaloni când apuci pârjoala cu mâna sau îți scobești dinții cu furculița? Și n-are

nicio importanță că o faci pe niznaiul și strigi: „Nu se mai satură potaia asta!” – principalul e că încerc să fac om din tine.

Ori știi tu copil de trei ani care să scrie?

(De fapt, asta-i taina mea, s-o lăsăm...)

Dar până și tu recunoști, am citit într-o autobiografie de-a ta mai veche, că ai deprins scrisul abia la doisprezece ani, și dacă nu veneau bolșevicii, ai fi rămas la coarnezle plugului... Nu știi cine-s bolșevicii ăștia, dar mai bine nu veneau: n-ai fi stat acum la taclale cu prietenul ăsta al tău, ca să-ți bați joc de un alt prieten.

Sunt indignat, Grăsanule.

Ah, să-mi fi dat natura la toate talentele cu care m-a înzestrat și niște coarde vocale, să-ți trântesc în față gândurile pe care le aștern aici!

Dar mare-i Cel de Sus: poate-o să vină o zi...

Văd însă că mă tot iau cu tânguierile și îndreptățirile, iar ăsta-i semn sigur de nesiguranță. Grăsanul, de-o vorbă, când mă plimbă timp de două ore spre seară, adică mă ține în lesă sub masa de pe terasa unde suge la bere cu alți grășani de teapa lui și apoi se întoarce acasă duhnind a alcool, privește drept în ochii dojenitori ai consoartei și declară cu deosebită nerușinare:

— Știi, Tincuțo, mi-a scăpat din zgardă măgarul... L-am căutat prin tot cartierul (aici se apleacă să mă ia de ureche și sughiță). Dragul de el, credeam că nu-l mai gășesc...

Și mă privește de parcă vrea să mă ia de martor. Nu prea o face pe Doamna să-l creadă, dar mie îmi vine să-mi înfig colții în bucele lui grase.

Ori poate asta-i calea cea dreaptă și nu îndoielile și principiile mele?

La naiba, am în cap o salată din toate cele, dacă aș fi rămas cu mama încă o lună cel puțin, cred că m-aș fi simțit mult mai comod chiar și în preajma acestui fățarnic!

Și ce femeie fină e Doamna! Zâmbește:

— Tu fă cum vrei, dar ai grijă de băiat, nu-l mai îndopa cu mititei. O să facă o ciroză cu atâta piper.

Ei, nu, aici ea nu are dreptate: îmi plac la nebunie mâncărurile naționale, cât despre ciroză, să-i sperie pe alții...

Doamna se retrage zâmbind în camera ei, Grăsanul rămâne zâmbind prostește:

— Face impresia că femeia asta nu ne prea crede, Enrique.

Așa-i, Grăsanule, ești savant, dar nici să minți nu știi. Dar ce știi tu?

Nu degeaba ți-am zis „Grăsanul”. Cu aspectul unei pere bergamote (îmi plac grozav în postul Crăciunului!), cu ochii tăi de purcel în spatele sticlelor fumurii ale ochelarilor și cu umerii tăi de două ori mai înguști decât fundul, nu te pricepi decât să stai la masa de scris ori întins pe otomană cu cărțile și hârțoagele tale nenorocite, iar dacă e să te apuci de ceva serios, mai bine te-ai lăsa păgubaș.

Îmi amintesc ziua când te-a rugat Tincuța (uneori îmi permit familiarul ăsta, mi-i atât de scumpă!) să-i bați în perete goblenul cel nou. Mă mai tăvălesc de râs și acum când revăd în memorie bilanțul: două degete